

Vaşinqton görüşü ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb

Prezident İlham Əliyev ABŞ Dövlət Departamentinin Qafqaz danışçıları üzrə baş müşavirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 28-de ABŞ Dövlət Departamentinin Qafqaz danışçıları üzrə baş müşaviri Filip Rikeri qəbul edib.

Filip Riker ABŞ dövlət katibi Antoni Blinkenin salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırıldı.

Dövlətimizin başçısı salamlara görə minnəndarlığını bildirdi, onun da salamlarını Antoni Blinkenə çatdırmağı xahiş etdi.

AZERTAC-in idarə Heyətinin yeni sədri kollektivə təqdim olunub

Prezident İlham Əliyev Vüqar Əliheyder oğlu Əliyevin Azərbaycan Dövlət İformasiya Agentliyinin (AZERTAC-in) idarə Heyətinin sedri təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Qərara əsasən, Vüqar Əliheyder oğlu Əliyev Azərbaycan Dövlət İformasiya Agentliyinin (AZERTAC-in) idarə Heyətinin sedri təyin edilmişdir.

Azərbaycan Dövlət İformasiya Agentliyinin (AZERTAC-in) idarə Heyətinin sedri vəzifəsinə təyin olunan Vüqar Əliheyder oğlu Əliyev noyabrın 28-de Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev tərəfindən kollektive təqdim olunub.

Təqdimatda Hikmet Hacıyev çıxış edərək Prezident İlham Əliyevin təqdimatını və tövsiyelerini çatdırıb.

Vüqar Əliyev ona göstərilən etimadə görə dövlətimizin başçısına minnəndarlığını bildirdi.

Neft yenə ucuzlaşacaq "Qara qızıl" hər gün dəyər itirir

Neftin qiymətində kəskin eniş müşahidə olunur. Noyabrın geridə olan günlərində "qara qızıl" 21 faizdən çox dəyər itirib. Hazırda Brent markalı neftin 1 bareli 81.50 dollara təklif olunur. Qeyd edək ki, noyabrın ilk gündündə qiymət 99 dollara yaxın idi.

Millet vəkili Vüqar Bayramov deyib ki, "OPEC +" aliansı işe hasılatın keskin azaldılması ilə bağlı öhdəliyə gəde bilər. Deputat qeyd edib ki, praktiki olaraq, dünya nefti içərisində üzür: "Təklif ilə tələb arasındaki fərq qiymətlərə təsirsiz ötüşmür. Bu da qiymət azalmalarını sürətləndirir. Dünyada ikinci en böyük neft istehlakçısı olan Çin pandemiya səbəbindən ötən həftədən iqtisadi məhdudiyyətləri genişləndirir. Bu isə Çinin neftə olan tələbinə azaldır. Sərt qaydalar səbəbindən hazırlanır. Cənəd on milyonlarda insan sərt karantin rejimində yaşayır. Neftin qiymətindəki son azalmalar eyni zamanda qlobal iqtisadiyyatda resessiya riskinin güclənməsi ilə bağlıdır. Rusiya - Ukrayna müharibəsi kontekstində 2022-ci il üçün qlobal iqtisadi artım proqnozu 4.1 faizdən 2.9 faizdək azaldılıb. Avropanın İttifaqı üçün de builkil proqnozlara yenidən baxılıb. Lütfən evvəlində 4 faiz artım proqnozlaşdırın avropanılar bu göstəricini 2.8 faizdək azaldıblar. Bütün bunlar neftin on tələbinə azalacağı ilə bağlı bazar tərəddüdlerini artırıb və bu da qiymətlərə müşahidə olunmaqdadır. Neft bazarındaki proqnozlaşdırılmış volatilitlik bir daşa təsdiq edir ki, enerji resursları ilə zengin ölkələr üçün güclü qeyri-neft sektorunu formalaşdırmaq alternativsizdir. Neft bazarındaki sıçraşışlar istenilən zaman neft gəlirlərini keskin azalda bilər".

Ismayıllı

Türkiyənin quru əməliyyatı əndişə yaradıb

Suriyada terrorçular rus komandanlığı ilə gizli görüşüb

Türkiyənin noyabrın 19-da başlatdığı "Pəncə-Qılinc" əməliyyatından səkkiz gün keçir. Bir həftədən çoxdur ki, Suriya və İraqın şimalındaki terrorçular havadan bombalanır. Son açıqlamaya görə, döyüş təyyarələri və pilotlər üçün aparatlarının iştirak etdiyi əməliyyatda 326 terrorçu məhv edilib.

"Şərqi" Türkiye metbuatına istinadən xəber verir ki, Suriyanın şimalında qoşuları olan ABŞ və Rusiya Ankaranın dayanmasına tələb edir. Lakin Türkiye lideri Recep Tayyib Erdoğan quru əməliyyatlarını nəşrləndirir. Konyada çıxış edən Ərdoğan, "Türkiyə öz təhlükəsizliyini təmin etmek üçün sərhədleri daxilində və xaricində her cür ixtiyar sahibi. Bu hüquq istifadə etməyimizə heç kim mane ol bilməyib. Ankaranın qətiyyəti mövcəyi YPG terrorçular arasında çaxnamasını artırıb. ABŞ çətininə güvənən, lakin yenidən məyus olan terror tərefdərləri həftə sonu Qamuslıda, Mardin Nusaybinde nümayiş

Ismayıllı

Vaşinqton sülhə çağırır

Filip Riker: ABŞ Azərbaycan-Ermənistan normallaşma prosesinə bütün vasitələrlə dəstək verməyə hazırlıdır

Dünən xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə ABŞ Dövlət Departamentinin Qafqaz danışçıları üzrə baş müşaviri Filip Riker arasında görüş keçirilib.

Xarici İşlər Nazirliyindən "Şərqi" verilən xəbəre görə, görüş zamanı, Azərbaycan-Ermənistan normallaşma prosesi, Vaşinqton görüşü de daxil sülh müqaviləsinin elementləri üzrə aparılan ikitərefli danışçılar və bundan iki günə gedən məsələlər, kommunikasiyaların açılması və delimitasiya prosesi üzrə cari vəziyyət müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov üçərəfli bəyanat çərçivəsində Ermənistanın hələ də öhdəliklərinin yerinə yetirmədiyini, qüvvələrini Azərbaycan orasılarından tam çıxarmadığını, mina hədəflərindən tam davam etdirildiyini, öhdəliklər zidd olaraq Laçın yoluñdan hərbi məqsədlər üçün istifadə olunduğunu diqqətə çatdırıb. O, qeyd edilən destruktiv addımların qarşısının alınmasının vacib olduğunu vurgulayıb. Nazir eyni zamanda,

Qarabağda yaşanan erməni sakinlərin reinteqrasiyası məsəlesi üzrə ölkəməzin baxışları barədə qarşı tərəfə melumat verib.

Filip Riker ABŞ tərefinin normallaşma prosesinə bütün vasitələrlə dəstək verməyə hazır olduğunu bildirib. O, sülh müqaviləsinin elementləri üzrə aparılan danışçıların əhəmiyyət

daşıdığını, bölgədə sülh və əmin-əmanlığın təmin edilməsinin zəruri olduğunu diqqətə çatdırıb.

Tərəflər, hemçinin ikitərefli emekdaşlıq gündeliyinin müxtəlif aspektləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Rusiya nəzarəti itirmək istəmir

Ona görə bölgədə gərginliyin qalmasına maraqlıdır

Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı Ermənistana yardım üçün tam tədbirlər kompleksini, o cümlədən vəziyyəti qıymətləndirmək üçün Azərbaycanla sərhədə missiya göndərməyi təklif edib. Bu barədə KTMT-nin baş katibi Stanislav Zas deyib. Onun sözlərinə görə, vəziyyət sərhədində, demək olar ki, hər gün atışmalar baş verir:

"Ümumiyyətlə, KTMT-nin Ermənistana yardım təklifi kompleksi fərqlidir: - siyasi-diplomatic, hərbi, sərhəde missiyanın göndərilməsi... Bunlar vəziyyəti real olaraq dəyərləndirməyə imkan verəcək". Xatırladıq ki, bir neçə gün qabaq İrəvan'da təşkilatın sammiti keçiriləcək. İrəvan hökuməti bütün cəhdlərə rəğmən, KTMT-dən dəstək ala bilməyib. O səbəbdən baş nazır Nikol Paşinyanın qurumun yekun bəyanatını imzalamadıqdan imtina edib. Paşinyanın hesab edilən ki, təşkilat Azərbaycana təzyiq göstərməli, hərbi fealiyyətlərinə imkan verməmelidir. Qurum rəhbərliyi isə Azərbaycan-Ermənistan sərhədində missiya göndərilməni təklif edir.

Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının sedri Arzukan Əlizadə

"Şərqi" açıqlamasında bildirib ki, Ermənistən Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına müvəqqəti rəhbərlik etdiyi dövrədə qurumdan Azərbaycan əleyhinə istifadə etmək üçün çox canfəşanlıq göstə-

rib. Bölgədə, xüsusən Azərbaycanla sərhədə gərginliyi saxlamaqla çalışıb ki, KTMT-nin regiona hərbi müdafiələsini, ölkəməzin baxışını təmin etsin. Amma İrəvan öz məqsədlərinə nail olub iləmliyib: "Çünki KTMT üzvləri konkret mövqə ortaya qoydular. Haqlı olaraq bəyan edildi ki, hazırlı Azərbaycan - Ermənistən sərhədələri müyyənələşmədiyi üçün, "Azərbaycan Ordusu Ermənistən sərhədine hücum etdi" iddiaları yersiz və absurdur. Digər məqəm isə o id ki, başda Belarus olmaqla qurumun digər üzvləri Azərbaycanla əlaqələri korla-mdan birmənli imtina etdilər. Nəticədə Ermənistən KTMT-dən istediyini ala bilmədi və pərişan vəziyyətdə qaldı. Rusiya isə həm Ermənistəni əldən buraxmır, həm də bölgədə gərginliyin qalmasına çalışır.

Ismayıllı Qocayev

Toqquşma mühiti yaradılar

"Qarabağdakı erməni separatçıları ruslar cəsarətləndirir"

"Ermənistən KTMT-dən müsbət cavab ala bilmədikdən sonra Azərbaycana qarşı aqressivləşib".

Bunu "Şərqi" açıqlamasında hərbi ekspert Elxan Şixəliyev ermənilərin Xocavənd, Füzuli, Tərtər və Ağdam istiqamətlərindən mövqelərimizi ateşa tutmasına münasibət etmək istəyib.

O qeyd edib ki, bu aqressivləşmə iki istiqamətdə görünür:

"Birinci, ermənilər Aİ-dən dəvet etdikləri məlki missiyaya göstərmək isteyirlər ki, Azərbaycan atəşkəsi pozur. Yeni ordumuzu Ermənistən tərəfinə atəş açmağa təhrif edirlər ki, həmin heyət bunu qeydə alıb və gələcək Avropanın institutlarında ölkəməz qarşı istifadə etmiş. Bu istiqamətdə bizim silahlı qüvvələrin cavab verməsi üçün isə heç problem yoxdur. Çünkü arada bufer zona olaraq üçüncü tarafın yaradıqları yerləşdirilməyib".

Eksperitin sözlərinə görə, bura-

dakı digər istiqamət Qarabağda olan qeyri-qanuni hərbi birləşmələrin atəşkəsi pozmasıdır: "Onları isə rus sülhmeramlıları cesaretləndirir".

Yeni onlar ele bir şərait yaradır ki, atəşkəs pozulsun və bununla da sülhmeramlıların Qarabağdakı davamı-

yət müddəti uzadılsın.

Burada ermənilər de hiylegər düzəncələri yer alır. Onlar Rusiya sülhmeramlılarının arxasında gizlənlərə atəşkəsi pozanda, Azərbaycan ordusuna da cavab vermelə olur.

Ermənilər isə düşünür ki, bu toqquşma zamanı qarşı tərəfə atəş açıldıqda rus sülhmeramlıları

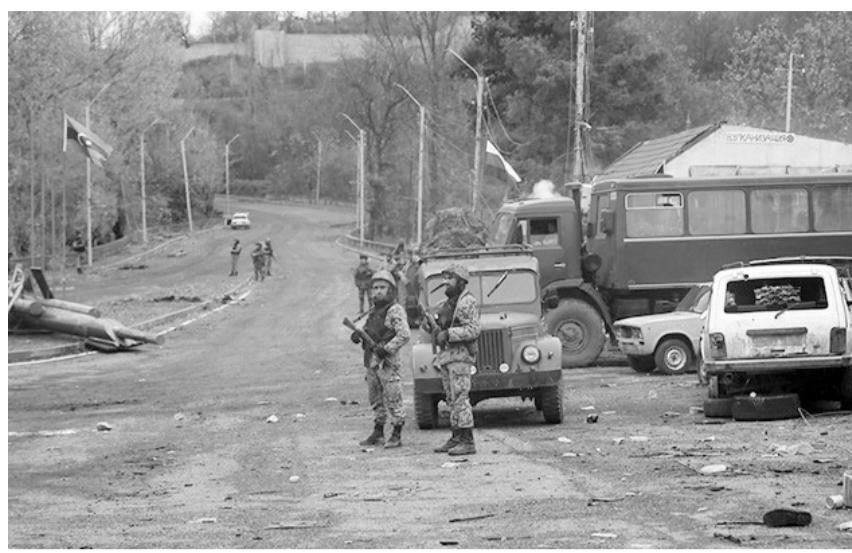
heyətindən kimse ya hələk olsun, ya da yaralansın.

Qisaca desək, onlar Azərbaycan və Rusiya arasındakı münasibətlərin pozulmasına çalışırlar. Ümumiyyətə, rəsmi İrəvan bu kimi texribatlarla Ba-

kinin atacağı addımları tələsdirmeyi hədfləyir.

İştənilən halda Azərbaycan bu era-ziderlərde antiterror eməliyyatları keçirənən legitimliyini özündə saxlayır. Öger rus sülhmeramlıları qanunsuz birleşmələri torpaqlarımızdan çıxarılmasa, buna Azərbaycanın özünü etmə ehtimalı yaranır. Bu eməliyyatların ne zaman və harada keçirilməsini, Rusiya sülhmeramlılarının faaliyyətsizliyi və qeyri-qanuni qüvvələrin atacağı addımlar müyyən edəcək".

Nihat Müzəffər

Rus sülhməramlıları bölgədən çıxarılmalıdır

Bölgəni qana bulamaq üçün fürsət
gözləyirlər, təhlükəli planlar qururlar

İsmayıllı Qocayev

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi Rusiyanın Müdafiə Nazirliyinə etirazını bildirib. Nazirlikdən vurğulanıb ki, Rusiyaya məxsus qurumları rəsmi informasiyalarında Qarabağ iqtisadi rayonun "Dağılıq-Qarabağ arası" kimi qeyd edilməsi yolverilməzdir.

Rusiya sülhməramlı kontingen-
tinin diqqətine çatdırılıb ki, yaşı-
yış məntəqəlerimizin adlarının
düzgün topnomimlər ifadə edilme-
si üzündür: "Rusiya Federasiyası-
nın Müdafiə Nazirliyinin rəsmi
internet sahifəsində dərc olunan rəsmi
melumatda "Mardakert" ve "Martuni" ki-
mi adlandıranın yaşayış məntəqəlerinin
adları Ağdır ve Xocavənddir". Diqqət
çatdırıq ki, Rusiya rəsmi qurumları de-
fərlərə bəzər qərzi texbiratla el atı-
lar. Bəzi hallarda ise "texniki
yanlışlıqlara" yol veridiyini iddia edib-
lər. Ancaq neyə görəse, ardıcıl xəber-
darlıqlara reğimən israrla öz-
"xəta"larının üzərində dayanıblar.

Millet vəkili Elman Məmmədov
"Şərq"ə bildirib ki, Qarabağda yerlə-
miş Rusiyaya məxsus hərbi konting-
ent sülhməramlı deyil. Deputatin
fikrinə, onlar ölkəmizə soxulmuş iş-
galçı güclərdir: "Xocalı soyqırımı tö-
retmiş 366-ci alayın davamçıları. Rus
sülhməramlıları" iki ildir Xankəndi ve

"Gəlen gündən aydın oldu ki,
rusların məqsədi süh yaratmaq
deyil, qarşıdurmanı, munaqışını
qüvvədə saxlamaqdır"

etrafındakı separatçıları, qanunsuz ermə-
ni hərbi birləşmələrini tam silahlandırıb,
döyüşə hazırlayıblar. Ruslar separatçı-
ları six eməkdaşlıq edir ve onların mü-
dafiəsini teşkil edirlər. Ən əsası ise
odur ki, ruslar bunu güzəltirilər. Düşü-
nürler ki, 1990-ci illərin əvvəllerində ol-
duğu kimi yenə də keçmiş "Dağılıq
Qarabağ Muxtar Vilayəti"nin ərazisində
nezarət edirlər. Bizim torpaqları "özle-
rinki" sayır və sovet dövrünün qanunları

ile davranırlar. Məhz ona görə rayonla-
rimızı "Stepanakert", "Mardakert",
"Martuni" adlandırırlar. Bunu qəsdən və
qərəzli şəkildə edirlər. Rusiyadan niyyə-
ti bünövrənən beddir. Gələn gündən ay-
noldu ki, rusların məqsədi süh
yaratmaq deyil, qarşıdurmanı, munaqış-
ını qüvvədə saxlamaqdır. Erməni qul-
durlarını silahlandırmaq, himayə etmek,
heykəllər ucaltmak, rus icması yaratma-
ğa çalışmaq və s. Bunların heç biri süh-
hə xidmet məqsədi daşıdır. Ona görə
də əlimizdən gələni etməliyik ki, rusları
ən tez zamanda torpaqlarımızdan gön-
dərək. Nə qədər ki rus hərbçiləri bizim
ərazidədir, hər saniyeleri Azərbaycan
fürsət fəlakət demekdir. İstenilen texri-

bata əl ata bilər. Aran qarışdırmaq
 üçün qəsdən öz əsgerlərini öldürər,
texnikalarını məhv edərər və gənəni bi-
zim üzərimizə atalar. Bu, rusların çar
dövründən qalma müstəmləkəcilik və
imperiya siyasetidir".

E.Məmmədov vurğulayıb ki, Rusiya
rəhbərliyinin üçtərəfli bəyanata
imza atmasına baxmayaraq, erməni-
ninin qanunsuz silahlı birləşmə-
lərinin hələ de Azərbaycan
ərazisində çıxarılmaması göstərir
ki, Moskva sülhməramlı deyil:

"Bölgəni qana bulamaq üçün fürsət
gözleyirlər, təhlükəli planlar qururlar.
Gecikməden, yubanmadan təhlükəsiz-
lik tedbirlerimizi gücləndirməliyik və hər
texribatı hazırlımlıq. Azərbaycan
ərazisində əsgerimizə güllə atılması nə
deməkdir? Bu necahət qurğanlıdır?
Əger erməni bize avtomatla atəş açıra-
sa, ona tankla, topla cavab verilməlidir.
Niyə ərazilərimizdə separativ quldurlar
qalmalıdır ki, biz de mütəmadi əziyyət
çəkək, zərər görək? Buna son verilməli-
dir".

Dövlət ərzaq ehtiyatları müəyyənləşir

Azərbaycan qanunveriliyində
dövlət ərzaq ehtiyatları müəyyənlə-
şir.

Bununla bağlı "İstehlakçıların hü-
quqlarının müdafiəsi haqqında" qan-
nuna dayisliklə edilir.

Bununla bağlı qanuna yeni "Dövlət
ərzaq ehtiyatları" maddesi eləvə olu-
nur.

Yeni maddəyə əsasən, dövlət ərzaq
ehtiyatları əhalinin ərzaq təhlükəsizliyi
ni temin edilməsi məqsədilə yaradılır.

Dövlət ərzaq ehtiyatları dövlət və
səfərberlik ehtiyatlarının tərkib hissəsidir və
aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə edilir:

1. qanuna müəyyən edilmiş hallarda
Azərbaycan Respublikasının qida mehsul-
rina olan ehtiyacını ödəmek;

2. iqtisadiyyatın sabitliyini təmin etmek
məqsədilə qida sonayesinde, iqtisadiyyatın
diğer sahələrinə, idarələrinə və təşkilatlarına
köməklilik göstərmək;

3. ölkə əhalisine, xarici dövlətlərə, ictimai
və dini təşkilatlara humanitar yardım etmek.

Dövlət ərzaq ehtiyatlarının bu Qanunun
30.2.1-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş hal-
dan başqa məqsədlər üçün istifadəsinə yol
verilir.

Dövlət ərzaq ehtiyatlarının tədrükü üçün

illik bütçə proqnozlarda müvafiq vəsait
hecmi nəzərdə tutulur.

Dövlət ərzaq ehtiyatlarına ərzaq tədrükü
müvafiq icra hakimiyəti organının müəyyən
etdiyi orqanlarla (qurumlarla) istehsalçılar
arasında bağlanmış müqavilələr əsasında
həyata keçirilir.

Dövlət ərzaq ehtiyatları müvafiq icra hakimiyəti
organının müəyyən etdiyi orqanın
(qurumun) sərəncamında olur.

Dövlət ərzaq ehtiyatlarının həcmi, no-
menklaturası, formalasdırılması, saxlanılması
istifadəsi və vaxtaşırı yeniləşdirilməsi
qaydaları müvafiq icra hakimiyəti organının
müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən
müəyyən edilir.

Qətnamə ədalətsizdir

Fransa Milli Assambleyəsinin
yaxınlığında Azərbaycan əleyhinə
qətnaməyə etiraz olaraq aksiya keçirilir

**Fransa parlamentinin aşağı palata-
sı olan Milli Assambleyənin yaxınlı-
ğında Azərbaycan əleyhinə
qətnamənin müzakirəsindən cavab ola-
raq dinc aksiya keçirilir.**

"Şərq" xəber verir ki, aksiyani Avro-
pada yaşayan azərbaycanlılar teşkil
ediblər.

Avropadakı azərbaycanlılar Azərbay-
can əleyhinə olan qətnamənin ədalətsiz
və qərəzli olduğunu bildiriblər.

**Qeyd edək ki, noyabrın 28-də Fransa
Milli Assambleyası Azərbaycana qarşı
bednam qətnaməni müzakirəyə çıxara-
caq.**

Sürəcülük vəsiqəsi tələb olunacaq

Moped sürənlər məsuliyyətdən yayına bilməyəcəklər

**Azərbaycanda moped idarə et-
mək üçün sürücülük vəsiqəsi tələb
olunacaq. Bu, "Yol hərəkəti haq-
qında" qanuna təklif edilən dəyi-
şiklikdə əksini tapıb.**

Qanun layihəsinə əsasən, dəyişik-
liyə görə konstruktiv maksimal sürəti
50 km/saattan artıq olan bütün nəq-
liyyat vasitələrinin dövlət qeydiyyat
nişanı ilə təmin edilməsi və sürəti 50
km/saattan çox olan mopedçilərin
sürücülük vəsiqəsi alması təklif edilir.
Hazırda moped sürücülərinin sayının
minlərlə olduğunu nəzəra alaraq, qan-
nunun 6 ay sonra qüvvəyə minməsi
təklif edilir.

Qeyd edək ki, Baş Dövlət Yol Po-
lisı idarəsinin məlumatına əsasən, bu
prosesin asan və şəffaf keçirilməsi
 üçün xüsusi komissiya yaradılb, mo-
pedçilər üçün sürücülük vəsiqəsi (A1)
imtahanlarının mezzmuru sadələşdiril-
lib.

**Yol hərəkəti üzrə ekspert Ərşad
Hüseynovun sözlərinə görə, moped
idarə edənlər, əsasən, sürücülük
vesiqəsi və tacribəsi olmayan gen-
clərdir.** "Hətta 15-16 yaşlı vətəndaş-
ların da həmin nəqliyyat vasitələrini
idarə etdiyinən şahidi olmuşuq. Mo-
ped istifadəçiləri yoluñ sağ zolağı ilə
hərəkət etmək əvezinə, sol və ya orta
zolaqda hərəkət etmək qəza vəziyyəti
yaradırlar. Mopedlər kuryer fea-
liyyəti göstərən sürücülərin tez-tez yol
hərəkəti qaydalarını pozmasının şahidi
olur. Bəziləri işqorun qırımı
işişindən keçir, bəziləri də yollarda
diger avtomobilər üçün qəza şəraitini
yaradırlar.

Təyinat nöqtəsinə tez çatmaq istəyən
gənclər sürət həddini, elecə də
digər qaydaları pozur və neticədə qe-
zalar baş verir. Mopedlər ya dövlət
nömrə nişanı, ya da xüsusi identifikasi-
ya nömrəsi təyin edilməlidir ki, onlar
icbari olaraq siyortalanıbsınlar. Be-
lə olun halda icbari siyorta haqqı öde-
yen sürücülər qəza tərəfdikdə
məsliyyətə cəlb edilə biləcklər".

Eksperin sözlərinə görə, "Yol hə-
rəkəti haqqında" beynəlxalq konven-
siyada kiçikcəmli motorlu mopedlər
qeyri-mexaniki nəqliyyat vasitələri hes-
ab olunduğundan onlar üçün sürücü-

lük vəsiqəsi nəzərdə tutulmur. Ancaq
buna baxmayaraq, qonşu Rusiya da
daxil olmaqla dünən yoxdur. Nəq-
liyyat vasitələrinin ökser ölkələ-
rindən be nəqliyyat vasitələr ilə bağlı
hüquqi tənzimlənmə mövcuddur: "Ki-
çikcəmli motorlu mopedlərin dövlət
qeydiyyat nişanı və sürücülərinin sü-
rəcülük vəsiqəsi olduğu təqdirdə bu
kimli halların qarşısı alınacaq".

Həmin mopedlər dövlət nömrə
nişanı verilməsi belə, identifikasiya
nömrəsi verilməlidir. Bunlar olduqdan
sonra moped sürücüləri daha meslu-
liyyəti davranacaqlar. Bu gün moped
sürücüləri heç bir məsuliyətli deşimlər.
Mopedlərin üçün aparlmalıdır. Mopedlərin
Yol hərəkəti davranışlarının düzgün
nizamlanması və təhlükəsizliyin təmin
edilməsi üçün sürücülər belə qaydalara
əməl etməlidirlər. Onlar bilməlidirlər
ki, yalnız yoluñ sağ zolağı ilə
hərəkət etməlidirlər. Heç bir halda yoluñ
hərəkəti hissəsinə - sağ və orta
zolağına çıxməq olmaz. Belə səde
qaydalarla əməl edilərsə, moped kimi
alternativ nəqliyyat vasitələrindən isti-
fadənin genişlənməsini müsbət qarşı-
lamaq olar. Qaydalarla əməl olunarsa,
həmin nəqliyyat vasitələrindən, elecə
de velosipeddən vətəndaşların geniş
istifadə etməsi məqbul sayılır. Bu,
yollarda baş veren ümumi qəzalə-
rin sayının azalmasına, tixacın qis-
mən aradan qaldırılmasına səbəb ol-
bilər".

Məsələ ilə bağlı Nəqliyyat məsə-

lər üzrə ekspert Eldəniz Cəfər
Trend-e bildirib ki, müasir mopedlə-
rin həcmi çox olmasa da, sürətləri
50 km/saattan artıqdır.

"Belə olan halda, bu nəqliyyat vasi-
tələrinin üçota alınmasına ehtiyac du-
yulur. Dünənədən təqribən əsasən
şaxələnib. Mopedlərlə, skuterlərlə
şaxələnlər həyata keçirilir", - E.Cəfərov
diyib.

**Eksper qeyd edib ki, bu nəqliyy-
yat vasitələri çox istifadə olundu-
ğundan qazaların da sayı artır.**

"Qəza zamanı mopedlərin dövlət
nömrə nişanı olmadıqdan istintaq
aparılması, deyən zərərin ödenilmesi
ni həyata keçirmək çətin olur. Xüsü-
sən de yol patrul xidməti eməkdaşları
ve siyortə şirkətləri əziziyət çəkir. Sü-
reti 50 km/saattan artıq olan bütün
nəqliyyat vasitələrinin dövlət qeydiyyat
nişanı ilə təmin edilməsindən son-
ra mopedin sürücüsünü tapmaq daha
asan olacaq. Beləcə, məsuliyətten
yayınmaq mümkünen olmayıcaq. Dün-
ənən bir çox ökəsində hələ de mo-
pedlərin dövlət qeydiyyat nişanı və
sürücülük vəsiqəsi tələb olunur.
Azərbaycanda isə mopedlərin üçötü
zəruridir", - deyə o, qeyd edib.

Qeyd edək ki, qanuna dəyişiklik
Milli Meclisin noyabrın 29-da keçirilə-
cek plenar iclasının gündəliyinə daxil
edilib.

Şeymən

Paris siyasi məglubiyyətini sinirə bilmir

Buna görə Türkiye və Azərbaycandan
qıdas almağa çalışır

**Zəda "Şərq"ə vurğulayıb ki, Fransa ye-
nidən imperiya gücünə malik olmaq id-
diasındadır:** "Onlar artıq beş yüz ilə
miflərlə yaşayırlar. Rəsmi Paris isə bu
addimlarda artıq hansıa danışılarda isti-
rak et

İrana gözdağı...

Azərbaycan Xəzər dənizində Türkiyə ilə birgə hərbi təlim keçirə bilər

SEPAH-a bağlı Telegram kanalları İranın Xəzər dənizindən Bakı buxtasına hücum edəcəyinə dair xəbərlər paylaşırlar. Paylaşılan xəbərlərdə İranın Bakını vurmaq, buxtanı qısa zamanda ela keçirək işğal ssenarisinin tətbiq edəcəyi mesajları verilir. Ekspertlər görə, SEPAH-in indiki məqamda ona bağlı sosial şəbəkə kanalları vasitəsilə provokativ mesajlar vermişsi səbəbsiz deyil.

İran Azərbaycanla sərhəddə, Araz çayı boyunca keçirdiyi "Qüdrətli İran" təlimlərindən istenilen nəticəni ala bilmədi. Təlimlər rəsmi Bakının görünüşünü qorxutmağı hədəfliyərək, Azərbaycan tərəfi təlimlərə canub serhədlerine yaxın ərazilərdə Xüsusi Teyinatlı Qüvvələrin təlimi ilə cavab verdi. İran başa düşdü ki, qurudan edilə bileyək ehtimal bir hücum ssenarisi gözlənilən effekti verməyecək və rəsmi Bakı belə bir hücumda uzun müddətdir ki, hazırlıdır. Buna görə de Tehran özünü daha "güclü" zəm etdiyi Xəzər dənizindən hücum edə bileyək mesajlarını verir.

Siyasi şərhçi Turan Rzayev "Şərq"ə bildirib ki, İran hazırda hər ne qədər Azərbaycanla mövcud gərginliyi yumşatmağa çalışdığını gö-

tərəsə də, reallıq ondan ibarətdir ki, dəyişən heç nə yoxdur. Analitika görə, görünür, Prezident çıxışından sonra Tehran öz mövgəyini bə yolla göstərməyə çalışır: "İran Xəzər dənizində özünü Azərbaycandan üstün gör". SEPAH-a bağlı Telegram kanallarında İranın Azərbaycanın dənizdən hücumu eks etdirən provokativ xəbər və yazıların yayılması da bunu deməsə esas verir. Tehran Bakının dəniz gücünü zəif hesab etdə, əslində, veziyət tamam fərqlidir. Ümumiyyətə, Xəzərdə ən böyük güc Rusiya olsa da, son illərdə digər 4 ölkə - Azərbaycan, Qazaxistan, Türkmenistan da dənizdəki hərbi gücləri xeyli artırırlar. İranın Xəzər dənənmasası Azərbaycanla eyni dövrdə yaranıb. SSRİ dönenində İranın Xəzərdə hərbi güclü olmayıb. Tehran SSRİ-nin dağılmışını fırsat bilərək Xəzərdə sürətli donanma yaratmağa başladı. Azərbaycan Hərbi Deniz Donanması isə 1992-ci ilde Xəzər Donanması

şəhərənəkən 6 adəd "Şahdag" və 6 adəd "Tufan" layihəli sərhəd-gözətçi gəmisi inşa olunub. Azərbaycanın Türkiye və İsrail ilə imzalanan hərbi müqavilələr əsasında donanmanın silahları və texniki qurğuları müntəzəm yenilənilir. Göründüyü kimi, Azərbaycanın Xəzər dənənmasası İran dənənmasından geri qalmadığı kimi modern imkanlar baxımından özüň müntəzəm yenileyir".

Ekspertin qənaətinə, Azərbaycan Xəzər dənizində de İrana təlimlər cavab vermelidir: "Hətta təlimlər ötən il olduğu kimi Türkiye dənizçiləri ilə birləşdikdən sonra, həmin təlimlərden ən çox İran narahat olmuş və rəsmi Bakıya etirazını bildirmişdi. Bakının indiki məqamda Xəzər dənizində Türkiye ilə birləşdikdə keçirəcəyi hərbi təlimlər İrana effektiv gözdağı olacaq".

İsmayılov Qocayev

bayanca 18 adəd müxtəlif təyinatlı hərbi gəmi çatıb. Yeni hər iki ölkənin Xəzər donanması qısa zaman fərqi ilə eyni dövrə yaradılıb. İlkin olaraq Rusiyadan bir neçə hərbi gəmi olan İran daha sonra cənubdan bir neçə gəmini Xəzəre getirib. Son illərdə ise İran özü Xəzərdə yeni gəmilər inşa edir. Azərbaycan Hərbi Deniz Donanması isə son illərdə gücünü yeni və ya xaricdən alınmış yenilənmiş gəmi və katerlər hesabında daha da artırıb. Bundan elave, bir 205 U layihəli rakət kateri də modernizasiya olunub. Çox yer tutan köhnə rakət qurğuları çıxarıldan sonra S-008 nömrəsi ilə bu qüvvələrə verilib. ABŞ-dən S-201 bort nişanlı patrul katerlər,

S-11 və S-12 nömrəli "48 futlu Silver Şip" kiçik patrul katerləri, RIB-36 tipli metal karxası hava ilə doldurulmuş rezin katerləri alıb. 2014-cü ilde istifadəyə verilmiş DSX Sahil Mühafizəsinin "Gəmi İnşası və Təmiri Mərkəzi"ndə inşaçı 6 adəd "Şahdag" və 6 adəd "Tufan" layihəli sərhəd-gözətçi gəmisi inşa olunub.

Azərbaycanın Türkiye və İsrail ilə imzalanan hərbi müqavilələr əsasında donanmanın silahları və texniki qurğuları müntəzəm yenilənilir. Göründüyü kimi, Azərbaycanın Xəzər dənənmasası İran dənənmasından geri qalmadığı kimi modern imkanlar baxımından özüň müntəzəm yenileyir".

Ekspertin qənaətinə, Azərbaycan Xəzər dənizində de İrana təlimlər cavab vermelidir: "Hətta təlimlər ötən il olduğu kimi Türkiye dənizçiləri ilə birləşdikdən sonra, həmin təlimlərden ən çox İran narahat olmuş və rəsmi Bakıya etirazını bildirmişdi. Bakının indiki məqamda Xəzər dənizində Türkiye ilə birləşdikdə keçirəcəyi hərbi təlimlər İrana effektiv gözdağı olacaq".

İsmayılov Qocayev

"Naxçıvanda bütün nazirliklər ləğv olunmalıdır"

Fərəc Quliyev: "Korrupsiyaya qarşı aparılan mübarizə sonadək aparılmalıdır"

Si Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinə tabe olan Naxçıvan Baş İdarəsi yaradılıb.

Azərbaycanda korruptiya və rüşvətə qarşı 2018-ci ildən etibarən ciddi mübarizə aparılır. Keçən müddət ərzində müxtəlif nazirliklərdə, icra həkimiyyətlərində və digər bündə teşkilatlarında DTX eməliyyatları keçirilir, nazirlər, icra başçıları hebs olunub. Eyni zamanda, korruptiya yarışmaş müavinlər, şöbə, idarə rəisləri saxlanılır. 44 günlük Vətən mühərbiyəsinin başlaması bu prosesi bir qədər səngitə de, postmühərbiyə dövründə mübarizə qaldığı yerən davam etdirilib.

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, keçmiş millət vəkili Fərəc Quliyev "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, Naxçıvan Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsidir və Azərbaycan unitar dövlətdir. Partiya rəhbərinin sözlərinə görə, Naxçıvan-

ki idarəciler bu müqavilənin arxasında gizlənib, özbaşınlıq edə bilməzlər. Müqaviləni saxlamaq şərtlə ilə Naxçıvanda ciddi İslahatlara ehtiyac var. Naxçıvanda bütün nazirliklər ləğv olunmalı, Nazirler Kabinetin ortadan qalxmalıdır. Bunlar artıq strukturları və avtomobilin üçüncü tekeri kimidir. Bir-mənəli şəkildə rəsmi Bakıya birbaşa tabeçilik temin olunmalıdır. Naxçıvanın Şərur rayonu ilə Şəki rayonu eyni formada tabeçilik nümayiş etdirmelidir. Bu, İslahat xarakteri məsələdir və eləvə qurumlara ehtiyac yoxdur".

F.Quliyev vurğulayıb ki, Naxçıvanda korruptiya qarşı aparılan mübarizə heç kimi təcəccübəldirmə mal və proses sonadək aparılmalıdır: "Söhbət təkcə maliyyə nazirindən getmir. Büyök ehtimal başşaları da elbir şəkildə bu işləri görür. Cənubi bu qədər böyük vəsaiti qısa müddət ərzində mənimsemək fantastik məsələdir. Nəzərə alaq ki, hələ bir qurumdan söhbət gedir. Qanun qarşısında hamı bərabərdir. Aşkar edilən qanunsuzluqlarda kimin eli, iştirakı varsa, qanunlarımız çərçivəsində cəzalandırılmalıdır. Bu, təqdirləyi addımdır. Bir formasiyin taparaq Naxçıvanın təhlükəsizliyi və statusu ilə bağlı məsələni də səhmana salmaq mümkündür. Naxçıvanda struktur deyişliklərinə ciddi ehtiyac var. Bildiyin kimi Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti Naxçıvanda yerli idarə yaradıb. Mənəcə, digər strukturlar da tamamilə ləğv olunmalıdır. Naxçıvan camata bunu çox yüksək qiymətləndirir və dəstəkləyir. İnsanların aqressiyası, formalışmış mühitə etirazları hökumətin atlığı addımlar sayesində rəğbətə çevriləndir".

Partiya sədri bəyan edib ki, Naxçıvandaki kadr təyinlərinə diqqət yetirək lazımdır: "Naxçıvanda ciddi qanun pozuntuları baş verib və oradakı qurumlar baş verenlərə bigənə qalıblar. Bilərkən, düşünürək şəkildə onlara elbir olaraq qanunsuzluqlara şərək olublar. Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti çox millətçi, vətənçi və barışmaz mövqədən çıxış edir. Bu da təsadüfi deyil, qurumun başında dayanan adam Birinci Qarabağ mühərbiyəsinin qazisi, vətənperver bir kişidir. Korruptioneler DTX rəhbərlərinə üzərində gəlməye çağışda, qurum öz işini çox leyaqətli görür. 44 günlük mühərbiyə dövründə çox ciddi fealiyyət sergiləyən Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti postmühərbiyə dönməndə də olduqca önemli işlər görməkdədir. O baxımdan DTX-nin Naxçıvanda aparılan korruptiya və mənimsemə hallarına qarşı mübarizə de en onde olması təsədüfi deyil. Naxçıvan Muxtar Respublikasının statusu siyasi baxımdan bölgənin təhlükəsizliyi üçün hesablanmış məsələdir. Bu məqam Qars və Moskva müqaviləsinə də öksəni tapıb. Amma Naxçıvanda-

dəyişən qanunlara qarşı mübarizəni və İslahatları dəstəkləyir. Partiya sədri bəyan edib ki, Naxçıvanda qanunlara qarşı mübarizəni və İslahatları dəstəkləyir. Məsələyə münasibət bildirən tənqidçi jurnalıst, siyasi şərhçi Fuad Abbasov "Şərq"ə bildirib ki, İrandakı aksiyaların sonu azadlıq hərəkatı ilə yekunlaşmalıdır:

İsmayılov Qocayev

Əhməd İsmayılov xarici jurnalistlərlə görüşüb

Dünen Azərbaycan Respublikasının Medianın inkişafı Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayılov xarici jurnalistlərlə görüşüb. Görüş zamanı Əhməd İsmayılov ölkəmizdə media sahəsində həyata keçirilən İslahatlardan gedisi, "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu və Media Reyestərinin mahiyyəti barədə qonaqlara etrafı məlumat verib.

O, media subyektlərinin iqtiadi müsteqililiyin gücləndirilməsi, jurnalistlərin peşəkarlığının, məsuliyyətinin və cəmiyyətin media savadlılığını artırılması istiqamətində görülen çoxşaxəli və kompleks tədbirlərdən bəhəd edib.

Görüşdə Azərbaycan Respublikasının Belçika Krallığı və Lüksemburq Böyük Herşələrindən Avropa İttifaqı yanında Nümayəndəliyinin birinci katibi Ramil Tağıyev media sahəsində əməkdaşlıq formatları və xarici media nümayəndələri ilə əlaqələrin gücləndirilməsi kimi məsələlərə diqqət çəkib, qarşılıqlı fealiyyətin və tərəfdəşliyin səmərəliliyinin və müsbət dinamikasının artırılmasına vacibliliyi vurğulayıb.

Görüşdə media sahəsində beynəlxalq əlaqələrin gücləndirilməsi, semərələ əməkdaşlıq və inkişaf perspektivləri etrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Aygün

Avropa İttifaqı formatı daha məqbuludur

"Azərbaycan öz tərəfdəşləri ABŞ və Böyük Britaniya ilə Fransanın aqressivliyinə son qoyulması üçün çalışmalıdır"

"ATƏT-in Minsk gruppunun həmsədrlik institutu faktiki iflic veziyətdədir və bu, onun statusunun qarşısına "keçmiş" sözünü əlavə etmək üçün bir esasdır".

Bunu "Şərq"ə açıqlamaşında siyasi şərhçi Aqşin Karimov deyib. Analitik bilidir ki, Minsk gruppun faktiki disfunktional bir təsisatı əvvilə de, onun legitimliyi hələ aradan qalxmayıb. Ona görə de Azərbaycan diplomatı ATƏT-in konfransının çağırılmasına nail olub, konsensusla həmsədrliyə son qoyulmasına nail olmaq telimati ilə üz-üzədir. "Məsələ isə o qədər sədət deyil. ATƏT daxilində yekidilərə qərar hasıl etmək çatın məsəlidədir. Buna görə de həmsədrler olan ABŞ, Rusiya və Fransa bu boşluğun istifadə edib həmin xətti dəriitlərənən istifadə etmək həmətədir. Üç ölkə hər ne qədər qurumus aqacın dibinə təkmil etmək üçün təsdiq etmək üçün bir esasdır".

Bunu "Şərq"ə açıqlamaşında siyasi şərhçi Aqşin Karimov deyib. Analitik bilidir ki, Minsk gruppun faktiki disfunktional bir təsisatı əvvilə de, onun legitimliyi hələ aradan qalxmayıb. Ona görə de Azərbaycan diplomatı ATƏT-in konfransının çağırılmasına nail olmaq telimətini ilə üz-üzədir. Birincisi, Fransanın genetişən ambisiyalara Türkiye imkan verməz. Çünkü Ankara Parisin hegemonluq iddiasının esas oxunu Ankaraya qarşı tuşlamaya niyyətində olduğunu bili. İkincisi, Fransa Rusiya ilə birge maraqlarla yola çıxmış istədi, lakin hesablamadı ki, Qərbdəki açıq-gizli rəqiblər olan Böyük Britaniya və ABŞ onun qarşısına keçərək sədd çəkəcəklər. Burunda da Fransanın etibarlı vasitəli missiyasına dair olan-qalan təsəvvürler de alt-üst olur və Bakı Parisden bələ bir gözəltisini dəlime tirir".

Karimov qeyd edib ki, Azərbaycan üçün Avropa İttifaqı formatı da məqbuludur. Amma Paris bundan sonra Bakı - İravan danışçılarının Brüssel platformasını korlamaq üçün hikkəsindənələmək - "Fransa danışçılarında pragmatik məsələ-hetləri olmaq istəyir, onda Azərbaycanın Cənubi Qafqazda yaradıldığı realilləri, Bakının İravan qarşısında sərhəd delimitasiyasına dair qoymuş tələbləri, Türkənin regionlərdə artan hərbi-siyasi mövcuduluğunu qəbul etməlidir. Danışçılarında neticələri buna uyğun qurmaq üçün Ermenistanın təzyiqləri göstərməlidir. Azərbaycan və tərəfdəşləri ABŞ və Böyük Britaniya ilə Fransanın aqressivliyinə son qoyulması üçün çalışmalıdır".

İsmayılov

yer etməcəhdələri fiasco ilə nəticələnməkə davam edəcək. Birincisi, Fransanın genetişən ambisiyalara Türkiye imkan verməz. Çünkü Ankara Parisin hegemonluq iddiasının esas oxunu Ankaraya qarşı tuşlamaya niyyətində olduğunu bili. İkincisi, Fransa Rusiya ilə birge maraqlarla yola çıxmış istədi, lakin hesablamadı ki, Qərbdəki açıq-gizli rəqiblər olan Böyük Britaniya və ABŞ onun qarşısına keçərək sədd çəkəcəklər. Burunda da Fransanın etibarlı vasitəli missiyasına dair olan-qalan təsəvvürler de alt-üst olur və Bakı Parisden bələ bir gözəltisini dəlime tirir".

Karimov qeyd edib ki, Azərbaycan üçün Avropa İttifaqı formatı da məqbuludur. Amma Paris bundan sonra Bakı - İravan danışçılarının Brüssel platformasını korlamaq üçün hikkəsindənələmək - "Fransa danışçılarında pragmatik məsələ-hetləri olmaq istəyir, onda Azərbaycanın Cənubi Qafqazda yaradıldığı realilləri, Bakının İravan qarşısında sərhəd delimitasiyasına dair qoymuş tələbləri, Türkənin regionlərdə artan hərbi-siyasi mövcuduluğunu qəbul etməlidir. Danışçılarında neticələri buna uyğun qurmaq üçün Ermenistanın təzyiqləri göstərməlidir. Azərbaycan və tərəfdəşləri ABŞ və Böyük Britaniya ilə Fransanın aqressivliyinə son qoyulması üçün çalışmalıdır".

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkışafı Agentliyi

Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkışafı

Azərbaycan hökuməti tərəfindən repatriasiya işlərinin davamı olaraq Suriyadan daha 16 nəfər vətəndaşımız ölkəməzə qaytarılıb. Onlardan 3-ü qadın, 13-ü yaşlıdır. Bu barədə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin məlumatında bildirilib. Məlumatda görə, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Sosial Xidmətlər Agentliyi tərəfindən repatriatörler qarşılmasına və müvafiq olaraq sosial xidmət müəssisəsinə yerləşdirilməsi temin edilib.

Müəssisəyə yerləşdirilmiş şəxslər ilə qayğı göstərilib və sosial reabilitasiya xidmətinə başlanıb. İlk olaraq repatriasiya olmuş hər bir şəxsin sosial-psixoloji qiyamılardırması heyata keçirilir. Bunun əsasında müvafiq sosial reabilitasiya planı hazırlanır, daha sonra sosial işçi və psixoloq tərəfindən sosial reabilitasiya prosesi başlayır. Sosial adaptasiya prosesinin aparılması və müəssisəsədə olduları müdafiədə asudə vaxtlarının səmərəli təşkili məqsədindən olaraq müxtəliif fealiyyətlərə cəlb edilir. Bu gündəkən İraq və Suriyadan ümumiyyətkdə 409 nəfər vətəndaşımızın Azərbaycana repatriasiyası heyata keçirilib ki, onlar da 380 nəfəri usaqdır.

Bu, kiçik rəqəm deyil. 380 uşaq ortalaması 2 uşaq bağçası sakınlarının sayıdır. Və bu uşaqlar bizimdir. Onları ölkəyə qaytarmaq na qədər vacibdir, yenidən eldə etmek, "qazanmaq" da bir o qədər vacibdir. Buna necə nail olunmalıdır? Azərbaycan "Uşaq hüquqları haqqında" qanunun alliyinin təmin edildiyi, cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən imzalanan "Azərbaycan Respublikasının Uşaqlara dair 2020-2030-cu illər üçün

Strategiyası"nın icrada olduğu ölkədir. Həm qanunda, həm də məlumat strategiyada zorakılığa, diskriminasiyanın müxtəlif növlərinə məruz qalmış, hüquqları pozulmuş uşaqların müdafiəsinin hüquqi əsasları ve icra mexanizmləri işlənilər, hazırlanıb. Bu mexanizmlərin heyata keçirilməsi, uşaqların təkəcə müdafisi deyil, həmçinin hüquqlarının bərpası və onlara cəmiyyətə integrasiyasından asılıdır. Təhlükələrə məruz qalmış uşaqların fiziki sağlamlığı, mənəvi cəhətdən üstün keyfiyyətlərə malik olması sosial reabilitasiyanın təşkilinə bağlıdır.

"Təmiz Dünya" İctimai Birliyinin sədri Mehriban Zeynalova "Şərq"ə açıqlamasında xarici ölkələrdən hüquqi çərçivələr uyğun qaydada ölkəyə qaytarılan uşaqların sosial reabilitasiyasının vacib məsələ olduğunu deyib:

- Sirr deyil ki, bu uşaqlar çətin şartlarda dünyaya gelib, körpəlik, erkən yaş dövrleri de mürəkkəb hərb-siyasi şəraitdə keçib. "Azərbaycan Respublikasında

hərb mənzərəsinə baxmaqla müyyən etmek asandır. Sevindircidir ki, Azərbaycan dövləti milli, dini, siyasi mənsubiyətdindən, dünyaya baxışlarından asılı olmayaraq həmin valideynlərin övladlarına sahib çıxır, onların ölkəyə qaytarılması üçün prosedur qaydaları heyata keçirir. Əlbette, onlar bizim uşaqlardır və Vətənə qayitmalıdır. Qalır, onların cəmiyyətə sağlam şəkildə integrasiyası, sosial, hüquqi teminatları, bunu da Azərbaycan hökuməti heyata keçirir. Bu uşaqlar və onların valideynləri de həmçinin, qanvericilikdə nəzərdə tutulmuş hüquqlarından yaranımlı, onlara lazımi yardım göstərilmeli,

Suriyadan dönən uşaqlar...

Onlar da bizimdir, Vətənin bir parçası olmalıdır

mələşət zorakılığı ilə mübarizəyə dair 2020-2023-cü illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nda zorakılığa məruz qalmış uşaqların hüquq və mənafelerinin qorunması ayrıca qeyd edilir. Bu, yalnız ölkə daxilində, ailə içinde və ya digər müstəvilərdə zorakılığa məruz qalanlara aid deyil. Burada həm de vaxtılı müyyəyen

sosial xidmətlərlə təmin edilməlidirlər. Burada əsas məqamlardan biri uşaqların bundan sonra sağlam nəsil olaraq yetişdirilməsidir.

M.Zeynalova qeyd edib ki, bu məqsədə nail olmaq üçün uşaqların təhsilə cəlb edilməsi vacibdir:

- Əger o uşaqlar arasında məktəbəş-

Mehriban Zeynalova: "Əsas məqsəd bu uşaqları yenidən qazanmaq, onları ölkəmiz, dövlətimiz üçün layiqli vətəndaş olaraq yetişdirməkdir"

sebəblərdən ölkədən xaricə getmiş valideynlərin məskunlaşdıqları ölkələrdə dünyaya getdiykləri və çətin şəraitdə böyüdülmə uşaqların hüquqlarının müdafiəsini de özündə ehtiva edir. Bu uşaqların hansı şəraitdə yaşadıgi, hansı şəraitdə böyüdüyüünü həmin regionların siyasi-

llar varsa, mütləq təhsilə cəlb edilməli, bağıc yaşılları da başçalarla cəlb edilməlidir. Təbii ki, avveləcə sosial reabilitasiya proqramları icra olunmalıdır. Uşaqların sağlamlığı bərpa edilməli, təməl ehtiyacları qarşılmalı, ailəsi olanların ailələrə qaytması üçün sey göstərilməli, validey-

ni varsa, valideynlə birlikdə, yoxdursa, yaxın qohumlarla əlaqə saxlanmalı, uşaqla sahib dura bilecek, bunu istəyən şəxslər müyyənəşənlər, onlara elə qəyadınlı və uşaqların aileyə təhvil verilmesi prosesi başa çatdırılmalıdır. Bu ona görə vacibdir ki, uşaqların sosial reabilitasiyasında ailə mühiti böyük ehemiyət daşıyır. Ailə mühitində uşaq daha təz cəmiyyətə integrasiya olur. Uşaqın ailəsinin olması, ona doğmaların, yaxın qohumların sahib çıxmazı, çok önemlidir. Yox əger belə imkan yoxdursa, təbii ki, dövlət müəssisələr var, uşaqlar bu müəssisələr yerləşdirilir və sosial proqramlar ehətə olunurlar. Bu məsələlərdə sosial-psixoloji xidmət işinin keyfiyyətli təşkili de çox ehemiyətlidir. Çünki bu uşaqlar hem çətin həyat şəraitində yaşayış, hem de psixoloji gərkiliklərə qəyadır. Onlara psixoloji dəstək mütləq verilmelidir. Bütün bu məsələlər

"Uşaqlara dair Strategiyanın heyata keçirilməsi üzrə 2020-2025-ci illər üçün Fəaliyyət Planı"nın əsas istiqamətlərində yüksək olunub. Fəaliyyət Planında çətin həyat şəraitində, baxımsız və sosial təhlükəli vəziyyətdə olan uşaqların sosial müdafiəsi və reabilitasiyasının vacibliyi vurğulanır. Ölkədə reabilitasiya mərkəzləri, siyinqaclar fealiyyət göstərir, qaynar xət və dəstək xidmətləri mövcuddur. Hazırkı situasiyada məvcud uşaq müdafiə mexanizmlərinin daha təkmil və müasir tələblərə uyğun formalaşdırılması, hər bir uşaqın maraq və ehtiyaclarının nezərə alınması vacibdir. Çətin həyat şəraitində, zorakılığa məruz qalmış uşaqlara həssas yanaşılmalıdır. Onlarla psixoloqlar və sosial işçilər məşğul olmalıdır. Əsas məqsəd bu uşaqları yenidən qazanmaq, onları ölkəmiz, dövlətimiz üçün layiqli vətəndaş olaraq yetişdirmekdir.

Məlahət Rzayeva

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

Beynəlxalq konfrans baş tutdu

Tədbir Şuşanın ümumtürk mədəniyyətindəki roluna həsr olunub

sent, filologiya üzrə fəlsəfe doktoru Aygün Bağırlı, bayraqımızın bu şəhərdə dalğanlaşmasından sənousuz fəxr hissi keçirdiyini açıqlayıb.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun mülliim fəlsəfe doktoru Əhməd Niyazov tarixi həqiqətlərin arxivlərdə olduğunu deyər, alimlərimizin bu sahədə qiyamətli tədqiqatlarını beynəlxalq aləmə惆artmaq lazımdır.

Diaspor Fealiyyətine Jurnalistlərin Dəstəyi təşkilatının sədri Fuad Hüseynzadə "Şuşa İli" çərçivəsində gördükleri işlərdən, keçirdiyi tədbir, görüş, səfərlərdən söz açıb. O, Şuşa və Qarabağla bağlı AVH sıralarında temsilsən olunan alimlərin, araşdırmaçıların maraqlı çıxış, kitab, məqale və s. hazırladığını daqiqətə qədər.

Azərbaycan Vətəndaş Hərəkatının icraçı direktoru, Müasir İnkışaf Birliyinin sədri, AMEA-nın şöbə müdürü Mubariz Göygölüşəsən ziyanlıların temsilsən olunduğu Hərəkatın yarandığı 3 il ərzində gördüyü işlərdən, keçirdiyi tədbir, görüş, səfərlərdən söz açıb. O, Şuşa və Qarabağla bağlı AVH sıralarında temsilsən olunan alimlərin, araşdırmaçıların maraqlı çıxış, kitab, məqale və s. hazırladığını daqiqətə qədər.

Azərbaycan Vətəndaş Hərəkatının idarə heyetinin üzvü, Azərbaycan Döyüş Federasiyaları Assosiasiyanın prezidenti Azər Həsənsəy Şəhid və Qazilərinin qanı ile azad edilən torpaqları göz bəbəyi kimi qorunmali olduğunu vurğulayıb.

Gənciye Yardım Fonduunun prezidenti Ahmet Tecim Şuşa şəhərini türk əsərinin dirçəliş rəmzi kimi xarakterize edib.

Şuşanın xalqımızın qurur mənbəyi olduğunu deyən AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun elmi katibi do-

imzalanan Şuşa Beyannamesinin regionda yeni geosiyasi reallıq yaratdığını açıqlayıb və Azərbaycan - Türkiye müttəfiqliyinin strateji ehemiyətindən bəhs edib.

Türkiyənin Kastamonu Universitetinin professoru Namiq Musalı "Qacarlar dövründə aid bəzi farsdilli mənbələrdə Şuşa şəhərinin tesviri" mövzusunda məruzəsini videoformatda təqdim edib. O, qədim salnamələrdə və farsdilli mənbələrdə əksini tapmış Şuşa və İrvən şəhərlərinin Azərbaycana məxsusluşunu ilə bağlı müümən faktları konfrans iştirakçılara dəqiqətə qədər.

Azərbaycan Vətəndaş Hərəkatının Meclis üzvü, AMEA Fəlsəfə və Sosio- lojiya İnstitutunun şöbə müdürü fəlsəfe doktoru Məhəmməd Cəbrayılov "Şuşalı icimai-siyasi xadimlərin Azərbaycan mədəniyyətindən təsiri" mövzusunda məruzə edib. Alim Şuşanın mədəniyyət merkezi kimi önemli bir mövqeyə sahib olduğunu qeyd edib. Şuşalı icimai-siyasi xadimlərin fealiyyətindən bəhs edən M.Cəbrayılov, Əhməd bəy Ağaoğlu və digərərinin türk dünyasına verdiyi töhfələr haqqında da danişib.

Azərbaycan Vətəndaş Hərəkatının Meclis üzvü, AMEA-nın A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun eməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfe doktoru Bəxtiyar Həsənov "Şuşa şəhərində yaradılmış ədəbi-bədii meclislərin şəhərin mədəni heyatına təsiri" mövzusunda məruzə edib. Məruze- sində o, Şuşada fealiyyət göstərən və dövrün nüfuzlu ziyanlılarını birləşdirən ədəbi-bədii meclislərle yanaşı, Qarabağ musiqisi, Şuşa musiqi məktəbi haqqında da danişib.

Azərbaycan Vətəndaş Hərəkatının Meclis üzvü, AMEA-nın A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun eməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfe doktoru Bəxtiyar Həsənov

"Şuşa şəhərində yaradılmış ədəbi-bədii meclislərin şəhərin mədəni heyatına təsiri" mövzusunda məruzə edib. Məruze-

sində o, Şuşada fealiyyət göstərən və dövrün nüfuzlu ziyanlılarını birləşdirən ədəbi-bədii meclislərle yanaşı, Qarabağ

musiqisi, Şuşa musiqi məktəbi haqqında da danişib.

Azərbaycan Vətəndaş Hərəkatının Meclis üzvü, AMEA-nın A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun eməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfe doktoru Bəxtiyar Həsənov

"Şuşa şəhərində yaradılmış ədəbi-bədii meclislərin şəhərin mədəni heyatına təsiri" mövzusunda məruzə edib. Məruze-

sində o, Şuşada fealiyyət göstərən və dövrün nüfuzlu ziyanlılarını birləşdirən ədəbi-bədii meclislərle yanaşı, Qarabağ

musiqisi, Şuşa musiqi məktəbi haqqında da danişib.

Azərbaycan Vətəndaş Hərəkatının Meclis üzvü, AMEA-nın A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun eməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfe doktoru Bəxtiyar Həsənov

"Şuşa şəhərində yaradılmış ədəbi-bədii meclislərin şəhərin mədəni heyatına təsiri" mövzusunda məruzə edib. Məruze-

sində o, Şuşada fealiyyət göstərən və dövrün nüfuzlu ziyanlılarını birləşdirən ədəbi-bədii meclislərle yanaşı, Qarabağ

musiqisi, Şuşa musiqi məktəbi haqqında da danişib.

Azərbaycan Vətəndaş Hərəkatının Meclis üzvü, AMEA-nın A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun eməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfe doktoru Bəxtiyar Həsənov

"Şuşa şəhərində yaradılmış ədəbi-bədii meclislərin şəhərin mədəni heyatına təsiri" mövzusunda məruzə edib. Məruze-

sində o, Şuşada fealiyyət göstərən və dövrün nüfuzlu ziyanlılarını birləşdirən ədəbi-bədii meclislərle yanaşı, Qarabağ

musiqisi, Şuşa musiqi məktəbi haqqında da danişib.

Azərbaycan Vətəndaş Hərəkatının Meclis üzvü, AMEA-nın A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun eməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfe doktoru Bəxtiyar Həsənov

"Şuşa şəhərində yaradılmış ədəbi-bədii meclislərin şəhərin mədəni heyatına təsiri" mövzusunda məruzə edib. Məruze-

sində o, Şuşada fealiyyət göstərən və dövrün nüfuzlu ziyanlılarını birləşdirən ədəbi-bədii meclislərle yanaşı, Qarabağ

musiqisi, Şuşa musiqi mə

"Qırmızı xətlə" "Yaşıl xətlə" in ayrılması vacibdir

Metroya elçataniq artsa, insanların coxu şəxsi avtomobillərindən imtina edəcək

"Hazırda Bakı metrosunun intervalı na təsir edən "Qırmızı xətlə" "Yaşıl xətlə" in ayrılması layihəsinin icrası qeyri-müyyən vaxta kimi texire salınıb. Amma 2027-ci il perspektiv planda bu var. Fərqli variantlarda 3 həftədən 6 ayda kimi "28 May" stansiyasının bu layihənin icrası zamanı tamamilə başlanacağı bildirilir. Çətin və problemlə göründən bu icrası önləmələnən layihədir".

Bu məlumatı nəqliyyat problemləri üzrə mütxəssis Rauf Ağamirzayev feysbuk səhifəsində paylaşıb.

"Qırmızı xətlə" "Yaşıl xətlə" in ayrılması nə vədir? Mülliif qeyd edir ki, bu layihənin icrası metroda sərnişin sıxlığının azalmasına, sərnişinlərin mənzilinə başına dəha tez çatmasına, ictimai nəqliyyatın yükünün artmasına, nəticə etibarilə yerüstü nəqliyyatın təxaiirlərindən qalxmasına səbəb ola bilər. "Sərnişin axınının parçalanması bir xəttin yüksəlməsinin qarşısını alır. Kecid stansiyaları dünyadan hər yerində mövcuddur. İndiki halda "28 may - Həzi Aslanov" 2 dəqiqə, "28 may - Dərnəgül" 4 dəqiqə intervalla hərəkət edir. Xətlər ayrılsa "Dərnəgül" istiqamətini 2 dəqiqə intervall endirmək mümkündür. Xətlər ayrıldıqda "İçərişəhər - Həzi Aslanov" qırmızı xətlə, "Xətai - Dərnəgül" ("Cəfer Cabbarlı" kecid stansiyası) yaşıl xətlə, "Xocahəsen - 8 Noyabr" bənövşəyi xətlə olacaq". "Dərnəgül" istiqamətinə gədənlər "28 May"da kecid etmələr olmayıcaq. "Cəfer Cabbarlı" stansiyasından istifadə edəcəklər. Bu da "28 May"da sərnişin sıxlığını azaldacaq. Sərnişin axını "parçalanacaq". Mülliif qeyd edib ki, yeni stansiyalar daha uzun - 7-8 vaqonlu qatarlar üçün nəzərdə tutularaq tikilir və perronlar da genişdir. Mülliif hesab edir ki, metro xətləri minimal seviyyədə olsalar, mütləq genişləndirilməlidir: "Bu deqiqə "Bənövşəyi xətlə" in şəhər mərkəzində uzadılması ve "Yaşıl xətlə" in "Dərnəgül"dən "Koroğlu"ya, "Xətai"dən "Həzi Aslanova" uzadılması şəhər üçün kritik vacibdir. Metroya elçataniq artsa, insanların coxu şəxsi avtomobillərindən imtina edəcək. Mülliif qeyd edib: "Bizim strateji hədəfimiz yüngül relslə dəmiryol sistemini - tramvayın şəhərə qatarılmasına". Daha az investisiya ilə dəha tez və hiss olunan nəticə elde etmək mümkündür".

Məlahət Rzayeva

Qadınların gizli dili...

Bu kişiin sayəsində bütün dünyaya Nüsu dilini öyrəndi

(Əvvələ səh:8-də)

1935-ci ildə Zhou hər kəsin bu gizli dili öyrənməsini istəyirdi və çoxlu araşdırıcılar apardı, lakin 1960-ci illərdə dövrün lideri Mao Zedunun zələm rəftarları meruz qaldı.

Zhounun bütün işləri qadağan edildi və onun dille bağlı araşdırıcıları siyasi hesab olunduğu üçün bütün işləri yandırıldı və Şuysi əmək düşərgəsinə göndərildi. 20 ilə yaxın döşərgədə qalan Şuysi 1979-cu ildə azadlığı buraxılıb. Çinin kommunist liderləri inqilablarının bir hissəsi olaraq Nüsu dilinin istifadəsini və yayılmasını qadağan etdilər. Şuysi düşərgəni terk edən kimi təhsilini yenidən davam etdi. Nüsu mətnlərini Çin dilinə tərcümə edir. 2000-ci illərdə Nüsu lüğətinə nəşr etdirən Şuysi dilin bütün inceklərini dünyaya izah etməyə çalışdı.

İllərlə kişilərdən gizli saxlanan və yalnız qadınların öz aralarında danişdiqları bu dili min illər sonra bir kişi bütün dünyaya çatdırıldı. Zaman keçidkə Nüsu dilinin məlumatlılığı daha da artı. Dünən müxtəlif yerlərindən gələn tədqiqatçılar belə zəngin dilin bütün detallarına yiyələnmək üçün araşdırıcılar apardılar. Çin dilinə bənzəyən, lakin yazılışı və tələffüzü tamamilə fərqli olub bu dil bu gün canlanmağa başlayıb.

2007-ci ildə Çinin Xiao bölgəsində Nüsu Muzeyi yaradılıb. Bu gün bu muzeydə müxtəlif kuraslardan Nüsu dərsleri verilir, Nüsu xəttaltılığı işləri aparılır və min illər öncəki ənənə yaşadılır.

Turan

Səhnədə bir Qızılgül var!

"Xoşbəxtlik odur ki, sən xatırlayırlar. Tamaşaçıların gözlerində yaş parıldayan və onlar "Bravo" qışqıranda, sən bilirsən ki, teatr nədir və sən niyə ömrünü teatra bağlamışan..."

(Yevgeni Leonov-SSRİ xalq artisti)

Budəfəki yazımın qəhrəmanı Lənkəran Dövlət Dram Teatrının aktrisası Qızılgül Quliyevadır, qızıca, Lənkəran Teatrının Qızılgülü..

O Qızılgül Quliyeva ki, öz yüksək insani keyfiyyətləri ilə həmkarlarının, onu şəxşən tanıyanların hörmət və sevgisini qazanan, sənəti ilə tamaşaçının sevimlisincən cəvirlən, səmimi və təvəzükər Qızılgül Quliyeva. Aktrisa düz 40 ildən çoxdu Lənkəran Teatrının sohnesində biri-birindən maraqlı obrazları ilə tamaşaçılara sevgisini qazanır. O, usanmadan teatra, sonətə xidmət edir. Azərbaycan teatrının inkişafı üçün addımlar atır.

Qızılgül Quliyeva 20 iyun 1960-ci ilde Azərbaycanın gözəl güşələrindən olan Lənkəranda dağ etəyi Separadı kəndində anadan olub. Orta məktəbə gedəndən de hazırlanmış tədbirlərin feal iştirakçısı olub. Məktəbdən başlayan incəsanet sevgisi 1981-ci ilde Lənkəran Dövlət Dram Teatrının truppasına getirib çıxarıb. Lənkəran ki mi dini və bir o qədər de sərt fikirləri, yeni "Qadın nədir, səhne ne?" fikirləri bir yerde kənd qızının səhneyə çıxmışı böyük hüner tələb etdi. Qızılgül xanım isə bir çoxları kimi hünərlü çıxdı. O isə Bakıya, böyük sənələrə can atmadı. Bütün taleyi Nəcəf bəy Vəzirov adına Lənkəran Dövlət Dram Teatrına bağladı. Peşman oldunu? Yox, özü her zaman bu keçən illəri "Bele olma! idib, belə de oldu" deyib faxrə xatırlayıb.

Uzun illərdir istedadlı aktrisa müxtəlif səpəkli obrazlar yaradıb. Onun sonət dünyasında həddən artıq səmimiyyəti, improvizaları, yaradıcılıq tapıntıları ile zəngindir. O, səhneyə gəldiyi ilk gündən hamının dəqiqətini cəlb edib. Buna səbəb isə Qızılgül xanımın zahiri görkəmi ilə melahətli səsi, fikirləri özünməsənətərzdə ifa etmə bacarığı, her şeydən öncə isə istedadı ilə bağlı olub. Milli klassikada çıxış etdiyi Tükez və Teyibi xanım, Ziba xanım ("Hacı Qara" və "Lənkəran xanımın veziri", Mirzə Fətəli Axundzadə), Şərif və İzzət, Mərsiyyəxanım ("Danabaş kəndinin əhvalatları" və "Danağan kəndinin məktəbi"), Cəlil Memmedquluzadə), Kamile ("Toy", Sabit Rəhman), Çimnaz və Səriyyə, Sevil ("Vəfəli Səriyyə və yaxud göz yaşı içinde gülüş" və "Sevil" - siyahını uzatmaq olar.

Aktrisanın bütün obrazları uğurlu alınıbmış! Çok uğurlu almış. Çünki paytaxtdan kim o teatra gedirse, Qızılgül xanımı səhnedə görürse, onun səhne mədəniyyətinə, aktrisalıq qabiliyyətinə, oyun tərzinə aşiq olur. Tam rəhatlıqla Qızılgül xanımı teatrımızın sevilen və sevilen aktrisası demek olar. Çünkü bu cümlənin haqqını verir.

Yuxarıda sadaladılmış ifalari ilə aktrisa özünü hem de Lənkəran xalqına sevdirdi. Mehəz bu sevgi filologiya elmlər naməzədi Mırhəman Talışının dili ilə desək, aktrisa Lənkəran Teatrının "Qızılgülü"dür.

Qızılgül Quliyevanın en böyük xüsusiyyəti odur ki, aktrisa kimi onun üçün rolin fərqi yoxdur. Ister epizodik, isterse de asas roller ifa edən Qızılgül xanım bir-birindən öz təbiiyili, səmimiyyili, emosionallığı ilə fərqlien obrazları yaradıb. Onun üçün rolin böyüküyü-kicikliyi yoxdu, əsas onun səhnedə var olmasıdır. Qızılgül Quliyeva aktrisa kimi bir-birindən maraqlı rejissorlarla işləyib. Baba Rzayev, Behram Osmanov, Firudin Qurbanov, Gürməh Ömer, Tural Mustafayev, eyni zamanda, İran, Ukrayna, Bolqarıstan, gürçüstanlı teatr rejissorları ilə deylib.

Yaradıcılığının və aktrisa üçün genç çağlarını yaşayan Qızılgül Quliyeva bu gün de fəal yaradıcılıq axtarışındadır. Ümumiyyətə, Qızılgül xanım obrazlarına çox ciddi, məsuliyətə yanaşan bir aktrisadır. Bu da ondan irəli gelir ki, o, səhne sənətini sevir, aktrisa kimi mississini düzgün anlayır. O hem de hər zaman teatra gələn gəncələrə destəyi ilə de seçilib. Bu xüsusiyyət isə hər xanım sənətçiyə xas deyil.

Amma ləkin istedadlı aktrisanın heç bir fəxi yoxdur. Yalnız səhne fəaliyyətinin 40-ci ilində Prezident mükafatına layiq görüllüb. 2023-cü ildə Milli teatrımızın 150 illik yubileyi qeyd olunmalıdır. Və arzu edirəm ki, aidiyividər qurumlar Qızılgül xanıma gecikdiyi və çoxdan haqq etdiyi fəxi adı verecək. O fəxi ad Qızılgül Quliyevaya ana südü kimi halaldır....

Turan Etibaroglu

Naibə Məmmədəva, ADPU-nun nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinin Ədəbiyyat müəllimi

Tarixi ipək yoldunda yerləşən Azərbaycan müxtəlif sivilizasiyaların qovuşduğu məkan olaraq, əsrlər boyu milli-mədəni rəngarənglik mühitinin formalasdığı, ayri-ayrı millətlərin və konfesiyanın nümayəndələrinin sülh, əmin-əmanlıq, qarşılıqlı anlaşma və dialoq şəraitində yaşadığı diyar kimi tanınır.

Tolerantlıq ümumbəşəri dəyərdir

Multikulturalizm xalqımızın həyat tərzinə çevrilib

Azərbaycanın tarixi, iqtisadi və mədəni xüsusiyyətləri sayesində ölkə əhalisinin dönyögörüşü tolerantlıq, başqa xalqların və milli azlıqların mədəniyyətinə, dəyərlərinə, adət-ənənələrinə hörmət şəraitində formalasdır.

Müsəir dövrə qloballaşmanın əsas fərqləndirici xüsusiyyətlərindən biri əməkciyyət və etnik, irqi, dini, mədəni müxtəlifliklərin artması və multikulturalizmın tarixindən təzahüründür. Azərbaycan tarixinde tolerantlıq və multikulturalizm ideyalarının siyasi müstəviyə və dövlət siyaseti seviyəsinə ümummilli lider Heydər Əliyev çıxarıb. 1995-ci ildə Heydər Əliyevin rehberliyi altında hazırlanmış və qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında, ölkə əraziindən yaşayış bütün xalqların, etnik gruppuların hüquq və azadlıqları "Bərabərlik hüquq", "Milli mənsubiyyət hüquq", "Ana dilindən istifadə hüquq" kimi maddələrde bütöv şəkildə təsbit olundu. "Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan multikulturalizminin siyasi modelinin assimiliyasiya və izolyasiya kimi digər məmənəni siyasi modellərdən üstün olduğunu bütün dünyaya bəyan etdi. Əməkciyyətdəki etnik-mədəni müxtəlifliklərin qorunmasına yüksək önen verən ümummilli lider Heydər Əliyev qeyd edirdi: "Azərbaycan Respublikası oxşamıllı bir dövlətdir. Azərbaycanda müsəlmanlarla yanashı, başqa dinlərə mənsub olan vətəndaşlar da yaşayır. Azərbaycan müstəqəllik, demokratiya prinsiplərinə mənsub olan bir dövlət kimi öz əraziindən yaşayış bütün xalqlarla, bütün məllətlərdən, dilindən, irqindən, siyasi mənsubiyyətdən asılı olmayaraq azadlıq, hürriyyət imkanları verir".

Öz dinin hörmət başqa dinə hörmətən başlayır. Azərbaycanda yaşayış bütün xalqların nümayəndələri, o cümlədən müxtəlif dinlərə mənsub olan insanlar arasında böyük ugurlara imza atıb.

Azərbaycan müsəir dövrə cəmiyyətdəki etnik-mədəni müxtəlifliklərin düzgün tənzimlənməsi sahəsində öncək dövlətlərdən biridir. Bunun da əsas göstəricisi ədəbiyyatımız, mədəniyyətimizdir. Azərbaycan milletinin ən karakterik cizgiləri tolerantlıq, humanizm, qonaqpərvərlik, mərhemət, yardım etmək arzusu, sədaqət kimi ümumbəşəri deyərlər təşkil ediyi üçün multikulturalizm xalqımızın həyat tərzinə çevrilib.

Təsisçi və baş redaktor: Akif Aşırı
Baş redaktorun müavini: Yusif Nəzəri
Redaktor: Ayyət Əhməd

Reportorlar qrupu:

Məlahət Rzayeva, Şəymən Bayramova, İsmayıllı Qocayev, Kənan Eynuroğlu, Günsən Mərd, Aygün Tahir

Texniki heyət:
Rüfat Dadaşov, İmamcan Əliyev, İlha Ibrahimova, Naila Cabbarlı, Fazılə Məmmədova

Qəzet "Şərq"ın kompyuter mərkəzində yığılır, səhifələnir və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet Mətbuat və İnfomasiya Nazirliyində qeydə alınır.
Lisenziya: 535
www.sherg.az
e-mail: sherq-1996@mail.ru

Ünvan: Mətbuat prospekti,
"Azərbaycan" nəşriyyatı.
Telefon: 447-32-41
538-44-50, internet 538-44-15,
İndeks: AZ1073

Hesab nömrəsi: "Kapitalbank"ın ASC 1 sayılı Nəsimi filialı 9900003611
SWIFT BIK ALIBAZ2X h/h
AZ17AIB38070019441100466111
Kod 200112 M/H
AZ37NABZ01350100000000001944
VÖEN 1300414651 İndeks: 0330
Tiraj: 1550 Sifariş: 3354

Çində virus yox olmadı, azaldı və yenidən çoxaldı

Sərt karantin rejiminə etiraz edənlər artıq küçələrə çıxıblar

"Çində koronavirusa iki il-dən çox müddətə aparılan mübarizə netice verməyib. Virus bu ölkədə yənə tüyənədir, yoluxanların sayı sürətə 50 minə yaxınlaşır. Gündəlik yoxlama sayı on minlərdədir". Bu sözü "Atlas" Araşdırımlar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu deyib.

Analitik bildirib ki, Pekin vurulanın esas ticaret şəhərlərindən sayılır. Yanın əsas ticaret şəhərlərindən sayılır. Bu şəhərin qapadılması müxtəlif növ məhsulların dünya ölkələrinə daşınmasında engel yaradır, konteynerlər gəmilərə yüksələr. Çində iki il bundan əvvəl koronavirusla mübarizədə tətbiq edilən "sifir dözümlülük" konsepsiyası müsbət netice vermedi. Koronavirusu tam yox etmek mümkün deyil. Çində virus tam yox olmadı, azaldı və yenidən çoxaldı".</p

